

הוסף ע"י סולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קכ"ד ע"א

במה בכור נוטל פי שנים ובמה לא?

בשבה שהשביחוהו היתומים	בשבה ששבחו הנכסים ממילא	
אינו נוטל	אינו נוטל	לרבנן
אינו נוטל	נוטל	לרבי

האם הבכור נוטל פי שנים במלוה? [רשב"ם ד"ה ירשון].

במלוה על פה	במלוה בשטר	
אינו נוטל	אינו נוטל	לרבנן
אינו נוטל	נוטל	לרבי

בכור שאמר איני נוטל פי שנים בנכסים¹ ואיני נותן פי שנים האם רשאי²? [תד"ה ואם].

בחלק בכורה	בחלק פשיטות	
רשאי	רשאי	כשעשה קנין
רשאי	לא רשאי	כשלא עשה קנין

באופנים דלהלן האם בכור נוטל פי שנים?

השביח ממילא ונשתנה שמו	השביח ממילא ונשאר שמו	
אינו נוטל	נוטל	לרבנן
נוטל	נוטל	לרבי

¹ כן פירש רשב"ם בד"ה ואם אמר בפ"י הראשון. ובפירוש השני שהביא, כתב: שמייירי שאמר שאינו נוטל בשטר חוב שחייבים לאביהם ולא יפרע בשטר חוב שיוצא על אביהם, ודחה פירוש זה. ² ר"ת בתוס' מפרש דלא מייירי בשטר חוב שיוצא על אביהם, אלא בשטר חוב שיוצא על הבכור בעצמו, והנדון האם יכול הבכור להסתלק מחלקו, וע"י זה לא יהיה לבע"ח ממה לטול, או לא. והדינים גם לשיטתו הם כדלהלן.

הוסף ע"י סולל עיני הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף קכ"ד ע"ב

מתי נאמר הכלל: שהלכה כרבי?

האם הלכה כרבי מחביריו	האם הלכה כרבי מחבירו?	
מספקא ליה ³	הלכה	לר' חייא
אין הלכה	הלכה	לרב
הלכה	הלכה	לרב נחמן
בדיעבד הלכה	הלכה	לרבא

שטר מלוה שכתוב בו ריבית [כגון שלוח מעכו"ם⁴], האם נוטל בו הבכור פי שנים?

בריבית	בהלואה עצמה	
אינו נוטל	לרב יהודה: אינו נוטל לשלחו מתם: נוטל	לרבנן
נוטל	נוטל	לרבי

גבו קרקע או מעות בחוב אביהן, האם בכור נוטל בזה פי שנים?

גבו מעות	גבו קרקע	
אינו נוטל	נוטל	לרבה
נוטל ⁵	אינו נוטל	לרב נחמן

³ פירש רשב"ם בד"ה ואפילו מחבירו, דהלכה כרבי בכל מקום, וה"ה להך. ולפי"ז גם לר"נ שפסק הלכה כרבי מחבירו הוא בכל מקום. ובתד"ה מספקא הקשו דהרי קיי"ל דאין הלכה כרבי מחביריו ובכל מקום אמרינן דאין הלכה כרבי מחביריו. ולכך פירש ר"ת שדוקא כאן מספקא ליה. ור"י מפרש [ע"י ביאור דבריו במהרש"א], דיש כאן שני דינים, דין אחד שהלכה כרבי מחבירו, ודין שני שאין הלכה כרבי מחביריו, ובדין הראשון פסקו כולם שהלכה כרבי, ובדין השני נחלקו האמוראים האם פסקו אותו או לא, דלר' חייא מספקא ליה, ולר' פסקו שאין הלכה, ולרב נחמן לא פסקו [ולכך תלוי במקומות, ולכן כאן כן הלכה כרבי ובשאר מקומות יתכן שלא], ולרבא מטיין לעשות כרבי אפי' כנגד חביריו, והיינו רק בדיעבד ולא לכתחילה, [ובזה מיושב קושית תוס' שא"א לומר כאן מטיין כרבנן].

⁴ כן פירש רשב"ם בד"ה במלוה, אולם בד"ה אבל בפירושו השני הביא דיש מפרשים שרב יהודה מיירי במלוה של ישראל ולכך אינו נוטל. ודחה זאת רשב"ם, דאדרבה איפכא מסתברא, דבלוה ישראל חשוב יותר מוחזק.

⁵ והיינו כמו דשלחו מתם שגם לרבנן חשוב הבכור מוחזק במלוה עצמה ונטל בה פי שנים. ולפי ראשון ברשב"ם רבה חולק על שלחו מתם. ולפירוש השני אינו חולק, ומיירי דוקא בגבו קרקע ולא בגבו מעות, דבמעות כיון שמלוה להוצאה נתנה וכאילו לא הוחזק בהם אביהם.